

„Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi.”
Szabó Magda

BESZÁMOLÓ

**a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2017. évi ellátásáról**

**„A települési önkormányzat -(...)- gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feiadatai ellátásáról – (...) - évente átfogó értékelést készít,
amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.”
1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés**

I. BEVEZETŐ

A gyermekek védelme nagyon sokszínű fogalom. Általános megközelítésben a gyermekvédelem hatáskörébe tartozik, a gyermek születésétől felnőtté válásáig minden, ami az ő érdekében, vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a társadalom bármely területén történik. Mindezen történések elsődleges célja, a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének¹ megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

Napjainkban érzékelhető, hogy a világszervezetek mellett az egyes államok is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a családok megerősítésére, a gyermekek érdekeinek védelmére. A magyar szabályozásban ezt a célt alapvetően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) hivatott szolgálni, amelynek legfontosabb rendeltetése az volt, hogy kialakuljon egy olyan ellátórendszer, amelyben a családokat támogató, illetve szükség esetén a családot kiegészítő, átmenetileg helyettesítő ellátások egymásra épülnek, és ahol érvényesülnek a hazai és a nemzetközi egyezményekben foglalt értékek és alapelvek is.

A Gyvt. a gyermeki jogok két csoportját tartalmazza.

Az egyik csoportba azok a jogok tartoznak, amelyek minden gyermeket megilletnek, a másik csoportot pedig azok a jogok alkotják, melyek a gyermekvédelmi rendszerbe bekerültekre vonatkoznak.

A jogvédelem alapvetően állami feladat. Az állam garantálja a jogok érvényesülését, és létrehozza az ehhez szükséges intézményrendszert, a megfelelő szabályozást, ami a gyermekek vonatkozásában átfogó, komplex és sokrétű feladatot jelent. Mindezek mellett fontos és nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, törvényes képviselőtének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermeki jogok érvényre juttatásának egyik garanciális pillére a gyermekek védelme érdekében kifejtett tevékenységek, a kialakult tendenciák megismerhetősége, ezért rögzítette a Gyvt. minden település részére kötelezettségként az átfogó értékelés elkészítését.

Orosháza Város Önkormányzata beszámolási kötelezettségének a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, melynek formai, tartalmi

¹ *veszélyeztetettség*: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. – A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) pontja szerinti meghatározás.

követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

A Járási Hivatal gyámhatósági és szabálysértési hatásköreinek gyakorlására vonatkozó adatokat a beszámoló nem tartalmazza, azokról a „Tájékoztató az Orosházi Járási Hivatal 2017. évi tevékenységéről” című napirend kapcsán kap tájékoztatást a képviselő-testület.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2017. január 1. napján Orosháza összlakossága: **28.629** fő volt.

2017. január 1. napján **4.521** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.212 fő leány, és **2.309** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a népesség-nyilvántartás adatai alapján a következőképpen alakult:

<u>2017. január 01.</u>	
0 - 2 év:	605 fő
3 - 5 év:	641 fő
6 - 14 év:	2.261 fő
15- 18 év:	1.014 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

3.1.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 6.000,-Ft vagy 6.500,-Ft/gyermek értékű, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványnak,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A jegyző - kérelem alapján - abban az esetben állapíthatja meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének százalékában meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

2017. év folyamán 941 gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. 2017. december 31-ei állapot szerint 878 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül 52 fő betöltötte a 18. életévét, de a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre.

2017. évben kérelem elutasítására nem került sor.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.1.2. 2017. évben valamennyi tanítási szünetben megszervezésre került a *szünidei gyermekétkeztetés*. Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú jogosult kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja, amelynek költségeit az állam finanszírozza.

E kötelező ellátáson túl az önkormányzat további gyermekek, különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára is nyújthat ingyenes szünidei étkeztetést. Az önkormányzat 2017. évben is vállalta, hogy a szociális előirányzat terhére fedezetet biztosít a 3-18 év közötti, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenes szünidei étkeztetéséhez.

A jogszabály előírásainak megfelelően a jogosult családok és személyek tájékoztatása minden szünidő megkezdése előtt időben megtörtént, mind a saját kezűkhöz címzett levél útján, mind a nevelési, oktatási intézmények révén és a helyben szokásos hirdetési módokon. Az alábbi táblázat a tájékoztatással érintett, jogosultsággal rendelkezők számát mutatja.

Orosházán 2017. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma

Szünidei gyermekétkeztetés	hátrányos helyzetű gyermekek száma	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma	szünidei étkezésre jogosult gyermekek száma összesen
Tavaszi szünet	175	140	538	853
Nyári szünet	165	141	512	818
Őszi szünet	168	149	407	724
Téli szünet	180	141	383	704

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak közül hány gyermek számára vették igénybe az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést és annak mennyi volt a költsége.

Orosházán 2017. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
Tavaszi szünet	167	147
Nyári szünet	500	7 276
Őszi szünet	175	278
Téli szünet	298	447

A szünidei gyermekétkeztetés az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat és az OVÖ Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény együttműködésének eredményeként valósult meg.

3.1.3. Egyszeri természetbeni juttatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, gyermekenként és alkalmanként járó, korábban 5.800,-Ft értékű Erzsébet-utalvány 2017. évben 6.000,-Ft értékre emelkedett, és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500,-Ft összegű lett. Az Erzsébet-utalványban részesültek száma és a felhasznált összeg:

- 2017. augusztus 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 949 gyermek, közülük 375 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, a részükre kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 5.882 eFt volt;
- 2017. november 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 861 gyermek, közülük 392 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, részükre a kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 5.362 eFt volt.

Az Erzsébet-utalványok ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta.

A természetbeni ellátás az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja és a Közgazdasági Iroda Segélypénztára együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a jegyző hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, ha a hátrányos helyzet oka a szülők, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet. Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);
- b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- c) az elégtelen lakáskörülmények;
- d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2017. december 31-i állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 231 gyermek (96 család volt érintett), a halmazottan hátrányos helyzetűek száma 184 gyermek (82 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az előfordulási gyakoriságuk szerint az alábbi sorrendbe (csökkenő) rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége (181 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (34 fő), elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (16 fő). A halmazottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek együttes előfordulásának gyakorisága: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (93 fő), a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (80 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (2 fő), mindhárom feltétel együttesen jelen van (9 fő).

Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle történik, kivéve a szegregátumban lévő lakást, amelyről e tény hivatalból köztudomású.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítésére

2015. március 1-től a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és helyi végrehajtási rendeletének módosítására következtében a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló segély a „Gyermekek rendkívüli települési támogatása” jogcímen nyújtott támogatás formájában tölti be szerepét. Szabályait a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezését szolgálja, és képviselő-testületi hatáskörben állapítható meg.

2017. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 305 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen, összesen 2.167 eFt összegben. A támogatást az önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta. 2017. évben is sikerült kielégíteni a jelentkező igényeket, kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, akinek a feladata az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósult meg.

Az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek rövid műsoros karácsonyi program keretében ajándékcsomagot kapjanak az önkormányzat képviselő-testületétől, melyet lakóhelyük képviselője adott át. Ily módon 858 gyermek kapott csomagot darabonként 3.000,-Ft értékben. Az átadásra közösségi keretek között 10 helyszínen került sor. A családok akadályoztatása esetén a Polgármesteri Hivatal munkatársai az otthonukba vitték a csomagot.

A képviselők karácsonyi csomagosztásának szervezését és lebonyolítását segítették: az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat és az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat.

2017. decemberében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultsága alapján a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében élelmiszer segélycsomag átvételére jogosult 91 (0-3 éves) gyermek volt. A kiosztást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság végezte, a kedvezményezettek kiértékelésében az önkormányzat, valamint az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat működött közre.

3.4. Életkezdési támogatás

2016. évtől az önkormányzat életkezdési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. Mértéke gyermekenként 18.000,-Ft, formája természetbeni juttatás: Erzsébet-utalvány. A támogatást 2017. évben ünnepélyes keretek között 215 kisgyermekre tekintettel vették át a szülők, amelynek költsége 3.870 eFt volt és az önkormányzat a saját forrásai terhére biztosította azt.

Az önkormányzati feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Általános Igazgatási Csoportja és a Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és

középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által működtetett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt a Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola számára. Speciális étrendet folytató gyermekek részére a SPÉKO (Speciális Ételek Konyhája) konyha nyújt segítséget. A Forrás Református Óvoda részére a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft biztosítja az ételallergiás gyermekek étkeztetését.

Orosháza Város Önkormányzata biztosította 2017. évben is az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát is, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

2015. évben jelentős változás történt a bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye tekintetében. Az 50 %-os kedvezmény megszűnt, míg 100 %-os kedvezményt vehet igénybe az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő lenyilatkozza a nevelési intézmény felé, hogy a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

A fenti szabályozás 2017. évben nem változott.

Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.5.1. Bölcsődei ellátás:

3.5.1.1. Kisharang Bölcsőde:

Az intézmény befejező és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az ételmezésvezető által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

Az intézményt látogató 130 fő vonatkozásában 2017. évben a szülők 94%-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díjtól 52 %-uk mentesült.

3.5.1.2. Lurkó Családi Bölcsőde

2017. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

3.5.1.3. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde:

2017. évben 21 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

3.5.2. Óvoda:

Az óvodások száma 2017. évben 895 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 79,78 %-a (714 fő) részesült kedvezményes étkeztetésben.

	Városi Önkormányzat Napközi Otthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangélikus Óvoda	Eötvös József Katolikus Óvoda	Wesley János Gyógyped. Óvoda
Óvodások száma	548	71	134	76	11
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	449	50	123	61	11
Ellátottak százalékában	81,93 %	70,42 %	91,79 %	80,26 %	100 %

Orosháza városában két **magánóvoda** működött 2017. évben. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	20	35
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	20	0
Ellátottak százalékában	100 %	0 %

3.5.3. Iskola:

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézményében összesen 899 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 396 gyermek (44,05 %) részesült, ebből 212 fő (53,54 %) 100%-os és 184 fő (46,46 %) 50%-os kedvezménnyel étkezhet.

Kedvezményben részesülők száma 2017. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	567	65	114
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczi telepi Tagintézmény	115	81	15
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	217	66	55

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tanulói összlétszáma 735 fő, (melyből 57 fő rendelkezik szakgimnáziumi tanulói jogviszonnyal). Ebből 109 gyermek (14,83%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 8 gyermek (7,34%),
50 %-os étkezési támogatásban részesül 101 gyermek (92,66 %).

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma

Tanulói összlétszáma 926 fő

Felnőttképzésben 166 fő,

300 fő rendelkezett szakgimnáziumi hallgatói jogviszonnyal.

Ebből 41 gyermek (4,43 %) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült 12 gyermek (29,27 %),
50%-os étkezési támogatásban részesült 29 gyermek (70,73%).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanulói összlétszám: 397 fő, ebből 140 gyermek (35,26 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 % -os étkezési támogatásban részesül: 65 fő (46,43 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesül: 75 fő (53,57 %).

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

általános iskolai tanulói létszáma 323 fő, a gimnázium tanulói létszáma 213 fő, amely összesen 536 fő. Ebből 158 gyermek (29,48%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesül 60 fő (37,97 %),
50%-os étkezési támogatásban részesül 98 fő (62,03 %).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola tanulói összlétszáma 345 fő. Ebből 154 gyermek (44,64%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 61 fő (39,61%),
50 %-os étkezési támogatásban részesül: 93 fő (60,39%).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola tanulói összlétszáma: 149 fő. Ebből 110 fő (73,83%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 91 fő (82,73 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesül 19 fő (17,27 %).

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt

gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

4.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A 2016. január 1-én életbe lépő jogszabályi változások jelentősen érintették az intézmény szakmai munkáját, területi lefedettségét. Két önálló szervezeti egység került kialakításra *család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve család- és gyermekjóléti központ*, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós,

Család- és gyermekjóléti központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl - probléma esetén - a Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2017-ben Orosházán 8 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzser munkatársai helyben elérhetők a lakosság számára. Orosházán, Pusztaföldváron, Gádoroson és Tótkomlóson, az esetmenedzsereknek a területi irodákban található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartanak Kardoskút, Csanádapáca, Békéssámson és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozza meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2017-ben Orosházán 4 fő esetmenedzser, valamint 4 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermeknevelési és pénzügyi) dolgozott.

Szociális diagnózis:

A szociális diagnózis egy újfajta szolgáltatás, melyet 2018. január 1-től kötelező működtetni a Család- és Gyermekjóléti Központoknak. 2017. szeptember 1. napjától – pályázati támogatásból - járási szinten ezt a feladatot 1 fő felvételi esetmenedzser végzi.

A szociális diagnózis bevezetésével egységes, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételét megelőző bemeneti szűrő került bevezetésre. A szociális diagnózis elkészítése az igénybevevő oldaláról a szolgáltatás

igénybevételének, a szolgáltató oldaláról a szolgáltatás nyújtásának feltétele lesz. A szociális diagnózis része az egyén szükséglet- és jogosultság vizsgálata. A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatnak az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik. Ez alapján megállapítják, hogy jelen állapotában az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

A központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembé vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	55	1	45	3	104

A *Központ* a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	72	43
Utcai (lakótelepi) szociális munka	104	71
Kórházi szociális munka	40	38
Készenléti szolgálat	26	26
Jogi tanácsadás	56	56
Pszichológiai tanácsadás	502	96
Mediáció	12	4
Fejlesztőpedagógiai ellátás	136	13
Hátralékkészítési tanácsadás	18	15
Egyéb	0	0
Összesen	966	362

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek válás után is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel, továbbá nyugodt, semleges helyen biztosítsák a velük való rendszeres találkozást.

8 család esetében hétköznap délután történt a kapcsolattartás, de 2 családnál a bíróság vagy a gyámhivatal döntése értelmében szombaton délelőtt voltak kötelesek a feladat ellátásáról gondoskodni.

Készenléti szolgálat

Készenléti szolgálat feladata a gyermekjóléti szolgálatok nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás.

A mobil telefonszám a nap 24 órájában hívható. A gesztor intézményben tevékenykedő kollégák fogadják a hívásokat és megteszik a szükséges intézkedéseket.

2017. év során 26 esetben érkezett hívás az intézményhez, az ügyfelek elsősorban tájékoztatást, információnyújtást kértek.

Utcai szociális munka

Az a tapasztalat, hogy viszonylag kevés a csellengő fiatalok száma településünkön. Jelei találhatóak a város különböző területein fiatalkori csoportosulásoknak, azonban nehéz kiszámítani ott tartózkodásuk idejét, gyakoriságát és okát.

Egyértelműen megállapítható, hogy a lakótelepeken és környékükön sok fiatal él, akiknek kevés kikapcsolódási lehetősége van. A Központ munkatársai fontosnak tartanak olyan közösségi helyiségek kialakítását, amely a késő esti órákban is kulturált szabadidős lehetőséget biztosítana.

Kórházi szociális munka

Célja a szülészeti- nőgyógyászati, valamint a csecsemő és gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.

A kórházi szociális munkát heti egy alkalommal két órában végzik, az időbeosztást rugalmasan kezelték, így a beérkezett jelzésre a hét bármely napján reagáltak. Sikertől jó kapcsolatot kialakítaniuk a fentebb említett kórházi osztályokkal, kölcsönösen tájékoztatták és segítették egymás munkáját.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából

kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és személyek ellátása.

A szolgáltatás célja a családok/személyek életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzetük megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.

A szolgáltatás feladata olyan személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Az adósságkezelési szolgáltatás célja, feladata

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is képesek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére. Az adósságkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt természetben nyújtott támogatás.

Célja az eladósodott háztartások fizetési képességének helyreállítása, de nem alkalmas a fizetésektelen háztartások adósságának teljes tehermentesítésére, és a fizetési készséget nem mutató háztartások támogatására.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességeinek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében tett tevékenységei:

Tájékoztatás: a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjairól. Az intézmény munkatársai szórólapokat készítettek azon lehetőségekről, melyeket klienseik rendelkezésére bocsátottak. Orosházán Kormányablak működik, ahol az ügyintézők segítségükre vannak ügyfelek problémáinak megoldásában. A családsegítő munkatársak naprakész információval rendelkeznek a legújabb ellátási formákról az internet és a továbbképzések jóvoltából, más szociális ellátási formákról, segítő intézményekről (továbbirányítás).

Tanácsadás: az intézmény a tanácsadás módszerével is igyekszik segítséget nyújtani a problémák orvoslásához. Pszichológiai, jogi, életvezetési, mentálhigiénés, gyermeknevelési tanácsadás, pénzügyi tanácsadás igénybevételének lehetőségét tudják felajánlani klienseinknek.

Ügyintézés: több esetben jártak el ügyfelek érdekében a helyi önkormányzatnál, a MÁK-nál, vagy a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál, és segítettek kérelmek, pályázatok megírásában.

Szociális akciók-természetbeni juttatások: az intézményben lehetőséget biztosítanak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára - indokolt esetben - térítésmentesen biztosítják a telefon, fax, fénymásolás és internet használatot.

A Békés Megyei Agrárkamara jóvoltából 720 kg liszt kiosztására kerülhetett sor a járás településein élő, szociálisan hátrányos helyzetű családok körében.

Az orosházi Nagycsaládosok Egyesülete jóvoltából hetente péksütemény adományt tudnak biztosítani a gondozottak számára.

Krízisintervenció: a kialakult válsághelyzet azonnali kezelésénél feladatuk, hogy a krízishelyzetben lévőket haladéktalanul fogadják, és számukra - az ügyfélfogadási időn kívül is - segítséget nyújtsanak. Anyagi jellegű probléma esetén – Orosházán, az Önkormányzat által biztosítva - 300.000,- Ft kríziskeret állt rendelkezésre gyógyszer-, élelmiszer-, tűzifa vásárlására, illetve okmányok beszerzésére. A kríziskeretből 2017. évben 47 család részesült azonnali támogatásban.

Kihelyezett ügyfélfogadások: Orosházán, a tanyagondnoki szolgálattal közösen, minden hónap első hétfőjén, 2 órában kihelyezett ügyfélfogadást tartottak Kiscsákón, melynek keretében átlagosan 5-9 fő kereste meg problémájával a szakembereket.

Prevenációs célú programok szervezése

A prevenációs munka egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése, emellett pedig a legtöbb előkészületi, szervezési munkát is igénylő feladat.

Az intézmény igyekszik maximálisan kihasználni a társulási formában rejlő lehetőségeket, így munkatársaik részt vesznek a különböző településeken megtartott rendezvényeken, eseményeken, kirándulásokon, szabadidős tevékenységeken.

Az év során programokat szerveztek, az ünnepekhez kapcsolódó játszóházakat, amelyek elsődleges célja, hogy új és maradandó élményeket nyújtsanak olyan gyermekek számára, akiknek szülei önerőből nem, vagy csak nagyon nehezen tudná ezt biztosítani. Színes, változatos programjaik a résztvevő gyermekek számára a hasznos kikapcsolódás mellett lehetőséget biztosítottak az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteik bővítéséhez, a társas kapcsolataik eredményes működtetéséhez szükséges kommunikációs, szocializációs tapasztalataik gazdagításához, szociális készségeik, képességeik fejlesztéséhez, elősegítette a társadalmi elvárásoknak megfelelő közösségi magatartásformák, szokások és normák megerősítését.

2017-ben megvalósult programok:

Orosháza Város Önkormányzata által finanszírozott pszichológiai tevékenység keretében szervezett programok:

- Alapvető stressz kezelési készségek tanfolyam (4 alkalom),
- Erőszakmentes kommunikáció tanfolyam (4 alkalom),
- Autogén tréning (2 csoportban, 16 alkalommal),
- Gordon tréning (2 csoport, 30 órában).

Az intézmény részt vett a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, nyertes pályázati projektek szervezésében és lebonyolításában, melyek az alábbiak voltak:

- A modern kor szenvedélyei - szakmai kerekasztal megbeszélés
Téma: Hiánypótlásra visszaküldve - avagy mit pótol a mai ember a függőségeivel; Kodependencia vagy társfüggőség; Gyógyszerfüggőség, ha nem tud lejönni a szerről
- Szakmai továbbképzés a segítők segítése (autogén tréning),
- Függésben című színházi előadás,
- Kliens útja az ellátórendszerben - című konferencia.

Az Egy Más jövőÉrt Alapítványuk egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenése és elterjedése kezelésére.

2017-ben az alapítvány - pályázati támogatásból – az alábbi programokat szervezte:

- Nem mindennapi hősök komplex művészetterápiás program Alapítvány
- Erősebb vagy, mint hinnéd - tréning a gyermekeknek
- Családi rendszer megerősítését, a szülői készség fejlesztését célzó csoportfoglalkozások (gordon tréning, szülőcsoport)
- A felnőtt korosztály számára - hiánypótló szolgáltatásként - autogén tréninget szerveztek a stresszhelyzetek kezelése, a feszültségoldás érdekében. A tanfolyam a helyi médiában is meghirdetésre került. A nagy érdeklődésre tekintettel az erőszakmentes kommunikáció tanfolyam elérésére 2018-ban is lehetőséget biztosít az intézmény.

Az intézmény munkatársai a látókörükbe tartozó gyermekek számára a következő szabadidős tevékenységeket szervezték:

- 3 napos nyári táborozás Gyopárosfürdön a kistérség településein élő hátrányos helyzetű gyermekek számára,
- Húsvéti játszóház,
- „Jézuska járat” keretében 120 gyermek megajándékozása.

Fontos feladatuknak tekintették a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételüket.

Az intézmény koordinálta a szünidei ingyenes gyermekétkeztetést. Feladataik: a gyermekek kiválasztása, értesítése, Orosházán a Gyermek- és Diákélelmezéssel való tárgyalások, jegyek kiosztása.

Orosházán, a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal szorosan együtt dolgoztak, segítették egymás munkáját, közös szabadidős programokat szerveztek (pl. Mikulás futás, szabadidős programokra gyermekek delegálása).

4.1.2. Alapellátásban részesülők száma, a Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	20	14	30	19	15	98
Férfi	17	20	44	28	6	115
Összesen	37	34	74	47	21	213

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
	8	121	363	170	18	680

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele.

Gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb, a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek elhanyagolása,
- tanköteles kiskorú igazolatlan hiányzása,
- magatartási problémák,
- csavargás, rossz baráti társaság,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

4.1.3. Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma) :

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	55	99
Családi-kapcsolati konfliktus	15	45
Családon belüli bántalmazás	13	13
Elhanyagolás	26	36
Gyermeknevelési	27	55
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	-	18
Magatartászavar, teljesítményzavar	15	31
Fogyatékoság	1	1
Leiki-mentális	5	21
Szenvedélybetegség	1	3
Egyéb egészségi probléma	-	6
Anyagi	32	42
Ügyintézésrel kapcsolatos	-	21
Információkéréssel kapcsolatos	-	64
Egyéb	2	71
Összesen	192	526

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	39
Szülők, család életvitele	33
Családi konfliktus	19
Gyermek családon belüli bántalmazása	13
Gyermek elhanyagolása	16
Iskolai kirekesztés, erőszak	1
Kortárs csoport negatív hatása	4
Elégtelen lakáskörülmények	19
Kilakoltatás veszélye	4
Munkanélküliség	7
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	1
Aszociális/antiszociális viselkedés	-
Drogfogyasztás	1
Alkoholfogyasztás	1
Csavargás	
Tankötelezettség elmulasztása	18
Tartós betegség	1
Fogyatékoság	2
Magatartás- vagy tanulási zavar	16
Anyagi probléma	45
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma az év során	242
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	104
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	133

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családgondozás jelenti. A családgondozás a segítő kapcsolatra épül. A család gondozásának filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást nyújtó nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban - amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt - lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a család - és gyermekjóléti központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételére. A szükséglet felmerülése után a családsegítő szolgálat munkatársa írásban megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

A szociális segítő munka során a családsegítő szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot. Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködők, jelzi a gyermekjóléti központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés jogerőre emelkedik, a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés jogerőssé válását követően a család- és gyermekjóléti központ esetenedzszere készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a családsegítő szolgálat munkatársát is bevonja. Ha a kezelendő problémák szükségessé teszik a szociális segítő munkát továbbra is a családsegítő szolgálat munkatársa végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal.

Amennyiben a gyámhivatal a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, és ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhivatal az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatársa elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

4.1.4. Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a gyermekjóléti központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti jogának rendezése is.

Az elmúlt évben a védőnők által jelzett, szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 13 fő, ebből saját hatáskörben gondozott 11 fő, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal közösen gondozott kismamák száma: 2 fő.

4.1.5. Család- és Gyermekjóléti Központ feladataként kerül ellátásra a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központja végzi és koordinálja a szociális segítő munkát azoknál az ellátási területén élő, veszélyeztetett kiskorú gyermeket nevelő családoknál, ahol a családban fennálló probléma a szolgálat eszközeivel, alapellátás keretében végzett családgondozással nem volt megoldható, így hatósági beavatkozás (gyermek védelembe vétele, gyermek családból való kiemelése) vált szükségessé, vagy az állami gondoskodásból a gyermek már visszatérhetett vér szerinti családjába, de utógondozás van folyamatban. A Központ a gondozási tevékenységet a védelembe vett vagy utógondozott gyermekeknél, valamint a nevelésbe vett gyermekek vér szerinti családjainál esetenedzseri munkakört betöltő munkatársaival biztosítja.

4.1.6. Az észlelő-és jelzőrendszer működtetése

Az Intézmény szakmai tevékenysége során törekszik hatékonyságának érdekében a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, a jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére. 2017-ben 6 alkalommal került megszervezésre szakmaközi megbeszélés az alábbi témákban: drogprevenció, gyermekbántalmazás, protokoll bemutatása, tájékoztatás a szenvedélybetegség által igénybe vehető egészségügyi és szociális szolgáltatásokról.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. Ezért a jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése munkájuk egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítségük fontos feltétele.

A jelzőrendszerrel való együttműködés elősegítésének területei:

- Tájékoztatás és tájékoztatás kérése: egymás tevékenységének segítésére,
- Az igények ismeretére épülő szolgáltatási kínálat kialakítása,
- Együttműködés az esetek és a problémák mentén,
- Tanácsadás, esetkonzultáció, esetkonferencia, közös munka, fórum, szakmaközi megbeszélés (évente 6 alkalommal).

Minden év február 28-ig a településen éves szakmai tanácskozást tartottak, ahol lehetőség nyílt a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Érkezett jelzések száma 2017-es év során:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	37	3
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	26	1
Köznevelési intézmény	48	-
Rendőrség	4	1
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	31	4
Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	3	1
Járási hivatal gyámhivatala	2	-
Kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók	1	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	-	1
Pártfogó felügyelői szolgálat	1	-
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	1	-
Ügyészség, bíróság	1	-
Összesen	155	11
A jelzésekkel érintett személyek száma	143	10

2017-ben a közoktatási intézményektől érkezett a legtöbb jelzés intézményük felé. A második legtöbb jelzéssel élő szervezetek az egészségügyi szolgáltatók. Az előző évekhez képest 2017-ben is több alkalommal fordult elő, hogy a lakókörnyezet hívta fel figyelmüket a nehéz helyzetben élő egyénre, családra, vagy anyagi nehézségek miatt a család, rokonság valamely tagja fordult

hozzájuk. A jelzést követően munkatársaik felkeresték a jelzett személyt, családot és felajánlották intézményük szolgáltatásait. A megtett lépésről, eredményről írásban jeleztek vissza a jelzést tevő felé.

4.1.7. Összegzés

Az elkészített beszámoló bemutatja tevékenységeik, feladataik és rendelkezésre álló feltételeik meglétét és nehézségeit. A nehézségek ellenére elmondható, hogy sikerült a tervezett szolgáltatásaikat és fejlesztési elképzeléseiket megvalósítani. Folyamatosan törekednek a jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni.

A jogszabályoknak megfelelő szervezeti és szakmai változásokat sikerült határidőre végrehajtani, ezért határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A következő évre vonatkozó terveik sokrétűek. Egyfelől szeretnék működésük és prevenció programjaik színvonalát megtartani, másfelől intézményük a lakosság felé képviselt arcukat és üzenetét tovább finomítani. Több segítőkész szakember dolgozik a helyi intézményben azon, hogy a rászoruló helyzetén segítsen. Mindez azonban kevés, szükség van a rászoruló motivációjára is, hogy előbbre tudjon mozdulni negatív élethelyzetéből.

4.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

4.2.1.1. Orosházán a **Kisharang Bölcsőde** a város egyetlen önkormányzati fenntartású bölcsődéjeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves korig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. 2017. év folyamán összesen 130 gyermek bölcsődei ellátását biztosították. Közülük hátrányos helyzetűnek 6 fő, halmozottan hátrányos helyzetűnek 3 fő, veszélyeztetettnek (szülői elhanyagolás, nem megfelelő életvezetés) 9 fő minősült.

Az intézmény működéséről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ.

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 16 fő kisgyermeknevelő látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti rész munkaidőben.

Az intézmény a 2017. év augusztusáig közel 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött. Éves átlaglétszámuk: 68 fő volt. A felvétel egész

évben folyamatos.

A bölcsőde alapfeladatán túl szabad kapacitása terhére szolgáltatásként a gyermekek egyéb napközbeni ellátást (időszakos gyermekfelügyeletet, játszóházat, só szobát) működtet, mely lehetőséggel 2017. évben közel 8 kisgyermek találkozott.

4.2.1.2. Lurkó Családi Bölcsőde

2017. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.1.3. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde

2017. évbe 21 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában

1 székhelyen és 7 telephelyen 548 gyermeket látnak el. Ebből 19 gyermek hátrányos helyzetű, 40 fő halmozottan hátrányos helyzetű, és 20 gyermek veszélyeztetett.

Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma 3.

A kistérségi gyermekjóléti központ felé 7 esetben éltek jelzéssel.

Székács József Evangélikus Óvoda gyermeklétszáma 134 fő, ebből hátrányos helyzetű 1 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2 fő. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak. 2017. évben a Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 71, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 0 gyermek. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Óvoda gyermeklétszáma 76 fő, ebből hátrányos helyzetű 15, veszélyeztetett jelenleg nincs. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 12. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Szakiskola fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma 11 fő. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 1 fő. A Gyermekjóléti Központ felé 1 esetben éltek jelzéssel.

Lurkó Óvoda gyermeklétszáma: 20 fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

APRAJAFALVA Óvoda gyermeklétszáma 35. fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni továbbfejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok létszáma:	735 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	447 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	54 fő
- ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	73 fő
- az erre fordított órák száma havonta:	20 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	567 fő
ebből alsó tagozatos:	286 fő
felső tagozatos:	281 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	15 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	3 fő
Napközisek száma:	270 fő
Tanulósobára járók száma:	22 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	61 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	72 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	217 fő
ebből alsó tagozatos:	117 fő
felső tagozatos:	100 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	42 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	2 fő
Napközisek száma:	115 fő

Tanulósobára járók száma: az iskolában nem működik tanulósoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.
 Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 131 fő
 Az erre fordított órák száma havonta: 80 óra

**Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
 Rákóczitelepi Tagintézménye**

Az általános iskolában tanuló diákok száma: 115 fő
 ebből alsó tagozatos: 53 fő
 felső tagozatos: 62 fő
 hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma: 49 fő
 veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: 4 fő
 Napközisek száma: 29 fő
 (az alsós tanulók egész napos oktatásban részesültek: 53 fő)
 Tanulósobára járók száma: 22 fő
 Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 115 fő
 Az erre fordított órák száma havonta: 48 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma: 397 fő
 ebből alsó tagozatos: 208 fő
 felső tagozatos: 189 fő
 hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma: 17 fő
 veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: 4 fő
 Napközisek száma: 242 fő
 Tanulósobára járók száma: 0 fő
 Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 216 fő
 Az erre fordított órák száma havonta: 35 óra

Eötvös József Katolikus Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma: 345 fő
 ebből alsó tagozatos: 164 fő
 felső tagozatos: 181 fő
 hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma: 32 fő
 veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: 3 fő
 Napközisek száma: 164 fő
 Tanulósobára járók száma: 25 fő
 Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 115 fő
 Az erre fordított órák száma havonta: 46 óra

**Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- Oktatást
 Végző Iskola, Speciális Szakiskola**

Az intézményt látogatók száma: 149 fő
 ebből alsó tagozat: 38 fő
 felső tagozat: 67 fő
 Fejlesztő óvodai csoport: 11 fő
 Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya: 10 fő

Szakiskolás:	23 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	25 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	40 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	94 fő
Napközis tanulók száma:	51 fő
ebből alsós napközis	34 fő
elsős napközis	17 fő
Korrepetálásban részesülő tanulók száma:	

Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik minden gyermeknél. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-4 óra, esetenként 5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar, logopédia, konduktív mozgásfejlesztés, TSMT-terápia (Tervezett szenzomotoros tréning), AAK-terápia (Alternatív augmentatív kommunikációs terápia).

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az iskolában tanuló diákok száma:	536 fő
ebből alsó tagozatos:	160 fő
felső tagozatos:	163 fő
gimnazista:	213 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	6 fő
halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma (nevelésbe vett tanulókkal együtt):	19 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	204 fő
Tanulósobára járók száma:	2 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	82 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	40 óra
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:</i>	<i>91 fő</i>
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	0 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma

Az iskolában tanuló diákok száma:	926 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	149 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	35 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	1 fő
Korrepetálásban (felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	184 fő
az erre fordított órák száma havonta:	48 óra

4.2.4. Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2016/2017-es nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	117 fő
3-6 évesek :	916 fő
7-10 évesek:	448 fő
11-14 évesek:	206 fő
15-18 évesek:	108 fő
Ö s s z e s e n :	1.795 fő

Ebből szakértői bizottsági vizsgálat összesen: **490 fő**
(komplex gyógypedagógiai/pszichológiai vizsgálat)

- ebből iskolaérettségi vizsgálat: **100 fő**

Az összes szolgáltatások közül:

- Csak a szülő kérésére történt: **2 fő**
- Óvoda kérésére történt szülő beleegyezésével: **973 fő**
- Iskola kérésére történt szülő beleegyezésével: **820 fő**
- Gyermekjóléti Szolgálat kérésére történt: **0 fő**
- Védőnői Szolgálat kérésére történt: **30 fő**
- Bíróság: **0 fő**

Terápiás ellátás alakulása:

- Korai fejlesztésben, gondozásban részesült: **36 fő**

1. Korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- *Komplex gyógypedagógiai terápia*- mozgás, beszéd, értelmi fejlesztés
- *Autizmus spektrum, speciális gyógypedagógiai terápia*: – autista, pervazív fejlődési zavarral küzdők fejlesztése
- *Szomatopedagógia*: – mozgássérült, mozgásfogyatékos gyermekek komplex fejlesztése
- *TSMT terápia*: - tervezett szenzomotoros tréning (Lakatos módszer) 0-3 év, 3-7 év mozgásfejlesztés
- *AYRES terápia*: - mozgásfejlesztés 0-10 év

2. Fejlesztő felkészítésben részesült: **0 fő**

3. Logopédiai ellátásban részesült: **243 fő**

4. Nevelési tanácsadás keretében nyújtott ellátások/terápiák összesen: **777 fő**

- Iskola előkészítő foglalkozás (tanulási nehézség megelőzése), GMP terápia (Gósy féle beszédértést, beszédészlelést fejlesztő terápia), SZIT terápia (szenzoros integrációs terápia mozgásterápia 0-10 év) Sindelar terápia, gyógypedagógiai tanácsadás, pszichológiai tanácsadás

5. Tehetséggondozás: **134 fő**

6. Gyógytestnevelés, gyógyúszás: **113 fő**

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. Orosháza Város

Önkormányzata az Orosházi Kórházzal kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgálatot.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása, fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolattfelvétel történik a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2017. évben a születések száma Orosháza városban: 210 fő
(2016-ban 205 fő, 2015-ben 221 fő, 2014-ben 220 fő, 2013-ban 215 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1 423 fő
Szociális problémát tapasztaltak: 142 esetben.
A fenti szociális okokból, a védőnő által, hatáskörében fokozott gondozást igénylő gyermekek száma 90.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé 27 esetben éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben: gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség, védőoltás elmaradása.

A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.
2017. évben ismertté vált gyermekbántalmazás nem történt.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, gyermekorvossal tartott tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás.

2017. december 31-én nyilvántartott várandósok száma: 104

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 13 fő
ebből 11 várandóst a védőnő saját hatáskörében tartott fokozott gondozásban,

2 várandóst a gyermekjóléti szolgálattal közösen gondoztak.

Titkolt terhességek száma: 1 esetben fordult elő 2017. évben.

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeztek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti

szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül. Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely hosszú távon mozgásszervi problémákat okoz, továbbá vérnyomás-emelkedést vonz maga után. Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezték, lebonyolították a kötelező védőoltások beadását. Visszatérő módon szembekerültek azzal a problémával, hogy a szülők ellenzik a védőoltások beadását. Ezt nagyban gerjesztik az interneten megjelenő negatív hangzatú cikkek.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2017/18. tanévben 172-ből 110-en éltek, mely 63,9 %-os oltottságot jelent.

Ebben a tanévben is részt vesznek a védőnők a köznevelési intézmények által szervezett egészségnapokon, ahol egészségnevelési és felvilágosító előadásokat tartanak.

Családlátogatás, tanácsadás tartása (önállóan, illetve orvossal közösen), fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

4.2.6. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 375/2016. (XII.22.) K.t. határozatában döntött arról, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (továbbiakban: Egyesület) feladat-ellátási szerződést köt az önkormányzat által önként vállalt alternatív napközbeni ellátás feladat megvalósítására.

Az Egyesület vállalta, hogy az Önkormányzat „alternatív napközbeni ellátás játszótéri program keretében” vállalt feladatát a „Játszva megelőzni!- Máltai Játszótér Program” komplex módszertanának szakmai keretein belül ellátja.

A program sikeres működéséről az Egyesület beszámolóját a Tisztelt Képviselő-testület 2018. áprilisi rendes ülésén külön napirendként tárgyalta.

4.3. Gyermek átméleti gondozása

Ezen gondozási forma keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb

szükségeinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni.

A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, az alapjául szolgáló ok fennállásáig, legfeljebb 12 hónapig tart.

2017. évben Orosházáról gyermek nem került átmeneti gondozásba vételre.

4.3.1. Szociális- és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthona Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

A Gyvt. 94. §-a előírja 20.000 állandó lakos felett a gyermekek átmeneti otthonának, 30.000 lakos felett a családok átmeneti otthonának létrehozását és működtetését, kötelező jelleggel. Ezen jogszabály 96. § (1) bekezdése rendelkezik arról, miszerint az önkormányzat kötelező feladatainak ellátási szerződés útján is eleget tehet. Minderre tekintettel az Önkormányzat ezen ellátási kötelezettségét a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosította éveken keresztül. Az ellátási szerződés fenntartásának felülvizsgálata 2016. évben megtörtént, melynek eredményeként az megszüntetésre került jogszabályi kötelezettség hiányában. Mivel az Intézmény által nyújtott szolgáltatásokat orosházi lakosok is igénybe veszik, illetőleg a város szociális ellátórendszerében is jelentős szerepet tölt be, így 2017. évben bruttó 225.000,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült Orosháza Város Önkormányzatától.

A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője. Erre akkor kerülhet sor, ha ezen elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőtől.

2017. évben 3 orosházi család kérte elhelyezését, összesen 4 felnőtt és 11 gyermek.

4.3.2 Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelete 21/A. § és 21/B. § szakaszai rendezni kívánják a krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatását, így az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának írásbeli javaslatára, méltányosságból, pályázati eljárás mellőzésével a rendeletben meghatározott bérlakásokba helyezhetők el.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHAÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

5.1. A 2017-es évben az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál ellenőrzés gyámhatósági, gyermekvédelmi céllal nem folyt.

5.2 SOS Gyermekfalu Orosháza

A tavalyi évben egy szakmai ellenőrzés volt a Gyermekfaluban. Az ellenőrzést a Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala végezte. A kormányhivatal ellenőrzése során nem tárt fel hiányosságokat.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálata által évente megrendezésre kerülő szakmai tanácskozáson a szakemberek részéről a következő javaslatok hangzottak el, melyek megvalósításával javítani lehet a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát:

- Az igazolatlan hiányzások száma növekvő tendenciát mutat, ezért ennek kiküszöbölése érdekében az iskola pszichológusi ellátás biztosítása minden oktatási-nevelési intézményben, melynek keretében tanácsadás nyújtása valósul meg.
- Szabadidős programok szervezése a csellengő fiatalok számára.
- Prevenációs témájú előadások szervezése az intézményekben.
- Jelzőrendszeri tagok számára a bántalmazás, szenvedélybetegség témájában előadások szervezése. Fontos célkitűzés még a jó gyakorlatok bemutatása a gyermeknevelésben.

6.2. SOS Gyermekfalu Orosháza célul tűzte ki:

- Szándékuk aktívan és az érintettekkel egyeztetve hozzájárulni Orosháza szakmai életéhez rendezvényekkel, képzésekkel, folyamatos párbeszédrel.
- Szándékuk aktívan hozzájárulni Orosháza közösségi-, kulturális életéhez az integráció jegyében a rendezvényeikkel.
- Szándékuk olyan életrevaló fiatalokat továbbengedni az életútjukon, akik építő tagjai Orosháza közösségének és e céljuk érdekében olyan partnerkapcsolatokat építenek ki intézményekkel, cégekkel, amelyek révén a fiatalok minél nagyobb számban helyben tudnak élni és munkát vállalni.

A következő 3 évben további szervezeti céljuk a költséghatékonyság és fenntarthatóság növelése rugalmasabb szervezeti folyamatok bevezetésével. A program szakmai célja továbbra is a nevelőszülői családok közösségi integrációjának erősítése és a még inkább családszerűbb ellátás biztosítása.

6.3 Orosháza Város Önkormányzata 2017-ben elnyerte a UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány pályázatán a „UNICEF Gyermekbarát Település” elismerő címet. Az Elismerő Cím elnyerésével az önkormányzat pénzbeli támogatást (2 millió forintot) és díszoklevelet kapott, valamint az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány honlapján és kommunikációs csatornáin megjelenhet. Kizárólagos jogosultságot szerzett továbbá az „UNICEF Gyermekbarát Település” logójának és kommunikációs anyagainak használatára. A megítélt pénzbeli támogatás felhasználására cselekvési terv került kidolgozásra, melynek a UNICEF általi elfogadása folyamatban van.

VII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2017. évben 13 esetben 13 fő fiatalkorú ellen, gyermekkorú személy ellen nem indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett kell lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény elkövetése esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Az elmúlt évben a hatóság összesen 21 esetben indított fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt eljárást:

Év	Gyermekkorú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2017.	0		21	- lopás 9 - rongálás 2 - rendzavarás 7 - garázdaság 1 - közlekedési 2
2016.	6	Lopás (4) Szándékos rongálás (1) Valótlan bejelentés (1)	19	- lopás (13) - rongálás (1) - rendzavarás (4) - garázdaság (1)
2015.	0		5	- tulajdon elleni, - rendzavarás, - garázdaság
2014.	4	- telefonlopás, - bolti lopás, - orgazdaság, - garázdaság, (alkoholos befolyásoltság)	26	- kerékpárlopás, - bolti lopás, - alkalmi lopás, - garázdaság, - rendzavarás, - rongálás, - eltiltás hatálya alatti vezetés

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 2016. január 01-től az „Új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértések” tényállással bővült (199. §).

A 2017-es évben 11 eljárás indult, melyek során fiatalkorú elkövető személy nem volt.

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évben közel azonos maradt az elkövetett esetek száma.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és

fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

7.2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

Kijelenthető, hogy a gyermekkorúakra inkább a kisebb súlyú, sok esetben „gyermekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés. Ezek mellett a gyerekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabályszegések.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek, így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe az új Büntető törvénykönyv, melynek 2013. július 1. hatályba lépése óta 5 bűncselekmény típus elkövetése esetén elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés, és a halált okozó testi sértés, a rablás és kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Szabálysértés esetén a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok, így nem szabható ki helyszíni bírság, feljelentés sem foganatosítható.

7.3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében:

A fiatalkorúak — azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok — esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúakkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

Egyes közlekedési szabálysértések esetében azonban a jogszabály lehetővé teszi más szankciók alkalmazását is, pl. a járművezetéstől eltiltást. Ezzel a lehetőséggel többnyire éltek is, amennyiben az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt szükséges, vagy ha ez várhatóan biztosítja a kellő visszatartó hatást. A vezetéstől eltiltás időtartama súlyosabb szabályszegés esetén akár 12 hónap is lehet. Ebben az esetben csak úgy kaphatja vissza a

jogosítványát, ha újból vizsgán vesz részt. Az elmarasztaló határozatokat kézbesítjük a fiatalok elkövető törvényes képviselőinek, azaz a szülőknek is.

A 2012. évi II. törvény hatályba lépése óta a vagyon elleni jogsértések esetében a kárérték felső határa **20.000.- Ft-ról 50.000.- Ft-ra változott.**

A törvénymódosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalokkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiataloknak (és megjegyzem a felnőtt korúak számára is) komoly visszatartást jelent az, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is ”börtönbe” lehet kerülni.

7.4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat körében a kapitányság közbiztonsági állománya feltérképezte - és *folyamatosan figyelemmel kíséri* - a családon belüli erőszakkal érintett vagy veszélyeztetett családokat.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a *rendelkezésre álló adatok szerint* összesen **250 veszélyeztetett családot** tartanak nyilván, Orosházán 105 veszélyeztetett családot.

A családon belüli erőszak körébe tartozó **személy** elleni erőszakos cselekmény miatti bejelentésre minden esetben haladéktalanul intézkedtek a szolgálatban lévő rendőrök.

Jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtek a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, továbbá a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívták a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására. Az érintettek tájékoztatása a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségeikről minden esetben megtörtént.

Az intézkedések jellemző helyszíne a magánlakás, néhány esetben lakóház bejárata, ingatlan udvara. Az elmúlt évben 59 esetben magánlakásban, míg 8 esetben közterületen került sor rendőri intézkedésre.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfűtés, házassági és élettársi kapcsolat megromlása, a gyermek elhelyezése körüli viták, illetve a látogatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

A családon belüli erőszak számszaki adatai a végrehajtó állomány csoportosítása szerint a következőképpen alakultak:

Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezésével	Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezése NÉLKÜL
8	9
Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenléte nélkül)	
29	
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. bü. eljárás kezdeményezése	Adatlap elküldésével
0	9
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenléte nélkül)	
38	

Családon belüli erőszak miatt a kapitányság területén összességében 67 bejelentés történt, melynek megoszlása a fentiek szerint alakult. A bejelentések közül 9 esetben — mivel a történeteknek részese kiskorú is volt — adatlap megküldésével tájékoztatták a gyámügyi szerveket. A családon belüli erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldték a családsegítő szolgálatnak.

A rendőrkapitányság illetékességi területén a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények közül az alábbiak miatt kezdeményezték büntető eljárást:

Testi sértés	5
Zaklatás	1
Szexuális erőszak	1
Rongálás	1

Az állomány a családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény elkövetése miatt az alábbi intézkedéseket kezdeményezte:

Előállítás	30
Biztonsági intézkedés	811
Rendzavarás miatti szabálysértési feljelentés	27
Garázdaság miatti szabálysértési feljelentés	30

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések során megállapítható, hogy többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégszik azzal, ha a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri intézkedés, illetve annak elmaradása, szakszerűtlensége, továbbá törvényességét kifogásoló bejelentés az érintettek részéről nem érkezett.

Az erőszakos magatartások háttérében mintegy 70-75 %-ban lelhető fel az

alkohol hatása és mintegy 25-30 %-ban anyagi körülmények játszanak szerepet.

A rendőrkapitányság által a családon belüli erőszak megelőzésére irányuló primer prevenciós tevékenység elsősorban a D.A.D.A. program széleskörű oktatásában és ezzel párhuzamosan a gyermekek körében történő tájékoztató és jogismertető előadások tartásában valósul meg.

7.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya **2017.** évben 19 esetben, 32 fő ellen rendelt el nyomozást csekély mennyiségű kábítószer fogyasztás céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétség (29 fő), illetve új pszichoaktív anyag kínálásával és átadásával elkövetett visszaélés vétség (3 fő) gyanúja miatt.

Év	Eset	Fő	Ebből fiatalkorú
2017	19	32	2
2016	19	27	2
2015	0	0	0
2014	11	19	12
2013	6	26	1
2012	26	29	0

Ezzel kapcsolatban ki lehet jelteni, hogy korábban a kábítószer-fogyasztók egy része áttért az ún. „designer” drogok használatára, melynek következtében a klasszikus, ismert kábítószeres fogyasztása visszaesett.

A különféle „designer” drogok nagy része a határozott jogszabály alkotási próbálkozások ellenére - legálisan beszerezhetők, és így tartásuk nem minősül törvényellenesnek, másfelől pedig a beszerzési árak is lényegesen alacsonyabbak a hagyományos drogokénál.

A „designer” drogokkal kapcsolatos problémák a következők:

- Ezek az anyagok, szerek is különféle kábító, bódító hatást eredményező, többségében szintetikus vegyületekből állnak.
- A vegyületek összetételét az azokat előállítók - főként távol-keleti laboratóriumok - folyamatosan módosítják, így eltérjenek jogszabályban tiltott vegyületektől. Összetételüket a tiltólistára történő felkerülésükkel egyidejűleg azonnal megváltoztatják.
- Módosítások következtében azok egyre jobban eltérnek az ismert szerek hatásmechanizmusától, egyre kevésbé „hasonlítanak” az eredeti vegyületekhez, így egyre több, egyre kiszámíthatatlanabb mellékhatásuk lesz.
- Fogyasztásuk, és annak körülményei a tiltott, törvényellenes szerekhez hasonló módon történik, de mivel a fogyasztók is tisztában vannak azzal, hogy tevékenységük nem illegális, ezért sokkal bátrabban, nyíltabban és egyre „szemtelenebbül” fogyasztják.

A „designer” drogok közül a leggyakrabban a „biofü”, vagy „HERBÁL” néven emlegetett szereket fogyasztják, amelyek különféle fajtái szintén legálisan, az

interneten keresztül is beszerezhetők.

Fogyasztásuk úgy történik, hogy gyakorlatilag bármilyen száraz növényt, vagy dohányfűt átitatnak feloldott „designer” vegyszerrel, majd szárítás után cigarettaként szívják, pl. fogyasztás után változatosan, egyénenként is eltérően hatnak, de egyértelműen bódító, tudatmódosító jellegű a hatás.

Egyes esetekben eszméletvesztést, paranoid tüneteket, súlyos kommunikációs zavart, emlékezetkiesést stb. okoznak.

A fogyasztó egészségügyi ellátása is nehézségekbe ütközik, elsősorban a vegyszer ismeretlen összetétele, másfelől a betegek gyakori kommunikációképtelen állapota következtében. Emiatt az orvosi ellátás gyakran kizárólag a tüneti kezelésre tud korlátozódni.

A rendőrség a „designer” drogok esetén is ugyanazt teszi, mint egyébként, vagyis minden drogfogyasztóval szemben megindítja a nyomozást, és a vegyészszakértő vélemény függvényében dönt a büntetőeljárás folytatásáról, vagy befejezéséről.

A kábítószer-fogyasztás elleni küzdelemmel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az társadalmi feladat, melynek megoldásában a rendőri eszközök és lehetőségek önmagukban nem elegendők.

Orosháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy az évek óta hasznosan és sikeresen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum mellett is számos jó példát lehet említeni az önkormányzati és civil szervezetek hatékony és elkötelezett megelőző tevékenységére. Rendkívül fontos ez, mert elengedhetetlen, hogy a gyermekek, pedagógusok, szülők legyenek tisztában a kábítószerek egészséget romboló hatásaival, a megelőzés, gyógyítás lehetőségeivel.

Az is nyilvánvaló, hogy a bűnügyi statisztikai adatok nem adnak valós képet a kábítószer fogyasztás tényleges helyzetéről, hiszen a fogyasztással kapcsolatos elkövetési magatartások körében viszonylag nagy a látencia, azaz hatóság előtt ismertté nem váló cselekmények aránya. A látencia mértékét csak közvetett módszerekkel lehet megbecsülni.

Azt azonban mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a fertőzöttség mértéke mesze nem olyan mértékű a területünkön, mint ahogy azt esetenként vélik.

Ezek értékelése alapján kijelenthető, hogy a kábítószer bűncselekmények vonatkozásában Orosháza város és az orosházi járás települései még megyei szinten is a kevésbé fertőzött területek köré tartoznak.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset 2017. évben sem történt.

7.6. Bűnmegelőzésben, prevenciók munkában szerzett tapasztalatok

D.A.D.A. Program- A rendőrség biztonságra nevelő iskolai programja általános iskolák részére:

Megelőzési tevékenységük során a 2017/2018-as tanévben Orosháza 6 általános iskolájában, illetve Békéssámson Általános Iskolájában folyt a D.A.D.A. program oktatása.

ELLEN-SZER program középiskolák részére:

A 2017-2018-as tanévben Orosházán az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégiumban, illetőleg a Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnáziumban működött a program. „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” (SzCsRP program) általános és középiskolák részére:

A programban meghatározottaknak megfelelően havonta két alkalommal került sor telefonos ügyelet, havonta egy alkalommal pedig fogadóóra megtartására. Emellett külön elektronikus postafiók is rendelkezésre áll az érdeklődők számára.

I.B.T. program- Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó középiskolák részére:

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó program a rendőrkapitányság illetékességi területén egy középiskolában működik. A programot és az előadó tevékenységét az oktatási intézmény vezetősége nagyon jónak és hasznosnak ítélte meg. Véleményük szerint a mai világban igen nagy szükség van az ilyen irányú tevékenységre, az előadások során a diákok hiteles forrásból kapnak a bűnmegelőzés témakörében mindenre kiterjedő felvilágosítást. A bűnmegelőzési tanácsadó heti 5 órában jelenik meg a Gyulai Szakképző Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziumban, ahol felkérésre előadásokat tart az aktuálisan felmerülő témakörökben diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak.

A fenti programok tapasztalatai az mutatják, hogy ezek hatásos eszközei a megelőzésnek és a felvilágosításnak, amelyekre ezért komoly igény is van.

A programok személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján kerültek megfogalmazásra.

8.1. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális- és Fejlesztő Központ Családok Átmeneti Otthona

Az Otthonban anyagi okokból vagy párkapcsolati erőszak miatt lakhatásukat veszített családoknak nyújtanak menedéket. Az ország egész területéről fogadják a kiskorú gyermekeket nevelő családokat: az itt töltött maximum egy + fél év alatt a szülő(k) és a gyermekek családként együtt maradva kapnak valódi esélyt a továbblépésre.

Az Otthon minden esetben a bajba került családok helyzetét alaposan megismerve, a változás érdekében velük kölcsönösen együttműködve nyújt segítő kezet és esélyt a továbblépéshez.

Az elérendő cél, hogy átmenetileg az Otthonban élő családok minden segítséget megkapjanak a társadalomba való visszailleszkedéshez, melyhez komplex támogatásban részesülnek az intézménybe érkezésüktől új, önálló

életvitelük kialakításáig.

A biztonságos lakhatáson túl az Otthon munkatársai többek között a gyermekeknek nyújtott fejlesztő programokkal, iskolán kívüli felzárkóztatással és közösségi programokkal, valamint a szülők számára biztosított életvezetési, munkaerő-piaci, jogi, illetve pszichológiai tanácsadással segítik a családok fenntartható önállóságának kialakulását, mentális helyreállítását, megerősödését.

Indokolt esetben az Otthon elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók elhelyezéséről.

A szegénység elleni küzdelem leghatékonyabb eszközének a munkaerő-piaci programokat tartják, így nemcsak az álláskeresésben segítik a munkanélkülieket, hanem arra is felkészítik őket, hogy élni tudjanak a lehetőségekkel a munka világában.

Pályázat útján igénybe vehető úgynevezett kiléptető házakat üzemeltet, melyek hiánypótló segítséget jelentenek az önálló élet megteremtésében.

Orosháza Város Önkormányzata két krízis lakás rendelkezésre bocsátásával segíti ezirányú tevékenységüket.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete

Az egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Tagjai a Városi Szociálpolitikai Kerekasztalnak. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek.

A Petőfi Művelődési Központ minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2017-ben 178 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Napi szinten szállítanak péksütemény, kenyér és zöldség-gyümölcs adományokat a Tesco élelmiszermentés program keretében. E tevékenységgel mind az orosházi, mind pedig a környező települések rászoruló is részesülnek rendszeres segítségben.

Jelenlegi Egyesületi Házukban - az önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda felújított épületében - számos programot valósítottak meg, (családi nap, farsang, Márton nap, adventi készülődés, karácsonyváro rendezvény, közgyűlés) .

2017-ben több kirándulást valósítottak meg, önkormányzati támogatásból 8 nehéz sorsú családot vittek kirándulni a Balaton környékére díjmentesen. Egyéb pályázatból három napos csapatépítő kirándulást, és túrát szerveztek az újonnan megalakult Ifi tagozat számára. Több helyi képzést, és régiós szintű vezetői találkozót valósítottak meg az egyesületi házban.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF):

Városunkban a KEF 2001-től működik, tevékenységében a drogprobléma megelőzésében, illetve kezelésében érintett helyi intézmények, szervezetek vesznek részt. A KEF értekezletek keretében egyeztetések zajlottak az intézmények képviselőivel a szenvedélybetegségeket, az egészségfejlesztést érintő pályázatokról, illetve a tagszervezetek által szervezett programokról.

A KEF feladata, hogy koordinálja a városi drogstratégia céljainak megvalósítását, melyhez a különböző szervezetek főként szabadidős és prevenciós programjaikkal járulnak hozzá. Ezek közül a rendhagyó szülői értekezletek, a foci kupa, a táncmaraton, a művészetterápiás csoportok, az autogén tréning, a Gordon tréning, a táboroztatás, a kirándulások, az egészségnevelési előadások és rendezvények, a dohányzás megelőzési programsorozat emelhetők ki.

A veszélyeztetett korosztály számára az általános, illetve a középiskolákban évek óta működő D.A.D.A., illetve az ELLEN-SZER program nyújt további segítséget.

A koordinációra irányuló pályázat keretében a modern kor szenvedélyeit bemutató szakmai kerekasztal megbeszélések zajlottak. A városban tevékenykedő szakemberek „A kliens útja a szociális- és egészségügyi ellátórendszerben” elnevezésű konferencián, tapasztalatcsere látogatáson, és különböző szakmai személyiségfejlesztést célzó programokon is részt vehettek.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó foglalkozásokat tartott (pl.: egészségnapok), valamint eseti bulisegély szolgáltatást működtetett. Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szintén folytatott megkereső programok, bulisegély) során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

A kontaktszámok növekedését okozta ez évben, hogy az Egyesület Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója 2017-2022 és a hozzá kapcsolódó Cselekvési terv alapján meghirdetett tematikus tréningeket valósított meg 5. és 9. évfolyamos osztályokban.

Kontaktra lebontott statisztika: (2017-es év)

12-13 éves	87
14-16 éves	655
17-18 éves	876

8.5. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa

Az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa Orosházi Terület Orosházán folyó munkája folyamatos volt 2017-ben.

Az ellátást két területen végezték, az SOS Gyermekfalu Program Orosháza gyermekvédelmi szakellátásban, illetve az SOS Családmegerősítő Program keretében, ez utóbbi alapellátást egészített ki és 2017. december 31-ig lezáródott.

8.5.1. Az ellátást nyújtó SOS Gyermekfalu Program Orosháza bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a nemzetközi SOS Gyermekfalu szervezet (SOS-Kinderdorf International) részeként gondoskodik a vérszerinti családjukból kikerült gyermekek, fiatalok gondozásáról, neveléséről. A gyermekeket az integrált gyermekfaluban levő családi házakban, az SOS tulajdonában lévő háztartásokban és saját ingatlanban is nevelik az erre a feladatra hosszútávon vállalkozó nevelőszülők. Az SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa által működtetett SOS Gyermekfalu Orosháza Nevelőszülői Hálózata határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik.

Tavalyi évben legfontosabb feladatuknak tekintették, hogy az SOS Gyermekfalu fiataljainak önállósódását segítsék. Ennek keretében az SOS Gyermekfalu szakmai csapata és egy EFOP pályázaton keresztül külsős szakemberek bevonásával fejlesztették fiataljaik önállóságát.

Továbbra is nagyon fontosnak tartják a szakmaközi együttműködést és a jó kapcsolatot helyi szervezetekkel, iskolákkal, önkormányzattal, helyi civil szervezetekkel és természetesen a hatósággal.

Létszám, egyéb statisztikai adatok

2017. december 31-én, az elhelyezésre került gyermekek száma összesen 55 fő volt. Nevelésbe vett 55 fő, utógondozói ellátottként 1 fő nevelkedik a családokban. A családoknál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 16 fő különleges szükségletű. A 13 családból 12-ben volt különleges szükségletű fiatal.

Közoktatásban résztvevők megoszlása

A gyermekfaluban nevelkedők közül 11 fő óvodás, speciális általános iskolába járt 9 fő, normál tantervű általános iskolába járt 21 fő, speciális szakiskolába járt Magyarbánhegyesre 3 fő. Érettségit adó képzésben 2 fő

tanult. Szakmát tanult 10 fő.

A Békés megyei illetékességű gyermekeinkről (az ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák)

2017. év december 31-én **Békés megyéből** összesen 48 fő került elhelyezésre. Ebből nevelésbe vett 47 fő, utógondozói ellátott 1 fő, ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú nem volt. A kiskorúakból mindösszesen különleges szükségletű ellátottak száma 15 fő volt. Összesen 14 testvérsor nevelkedik a gondozásukban, ebből 5 kettes testvérsor, 7 hármas testvérsor, 1 négyes testvérsor, 1 ötös testvérsor és 8 fő pedig testvér nélkül nevelkedik családban.

Kor szerinti megoszlásban a gyermekek aránya a következő:

0-3 éves:	4 fő, ebből 2 fő lány és 2 fiú
4-5 éves:	5 fő, ebből 1 lány és 4 fiú
6-13 éves:	23 fő, ebből 10 lány és 13 fiú
14-17 éves:	15 fő, ebből 6 lány és 9 fiú
18 év feletti:	1 fő, ebből 1 lány

A 2017-es évben a Békés megyei illetékességű gyerekek és fiatal felnőttek közül 5 fő utógondozói ellátott kezdte meg önálló életét. 2 fő került más nevelőszülői hálózatba nevelőszülőkhöz, ebből 1 várandós lány került a születendő gyermek apjának családjához közelebb. 3 lány került az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványának Ifjúsági Házába, Szegedre. Egy fiú pedig másik lakásotthonba került.

2017-ben egy – már a 2016-os évből áthúzódó 24 órát meghaladó szökés volt. Azóta ez a lány betöltötte a 18. életévét, így nevelésbe vétele megszűnt.

Gondozottjaink a Gyermekfalu szervezésében heti, esetenként napi rendszerességgel járnak, járhatnak különböző korrepetálásokra, német, angol, illetve matematika tantárgyból.

Különleges szükségletű gyermekeik az iskola szervezésén kívül egyéni fejlesztésekben részesülnek, fejlesztő pedagógus és logopédus szakemberek támogatásával, heti egy alkalommal.

Az SOS sztenderdek értelmében minden gyermek esetében készült egy **egyéni fejlesztési terv**, melyet negyedévente aktualizál a szakmai csapat együttműködésben a gyerekekkel, fiatalokkal és az ő életükben részt vevő releváns szakemberek bevonásával (figyelemmel az életkorára). Így rendszeresen nyomon követésre kerültek és kerülnek a gyermek, illetve a fiatal egyéni célkitűzései, érdekei és képességei.

Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek)

Az orosházi integrált SOS Gyermekfaluban egész évben közel állandó létszámmal biztosította a zavartalan feladatellátást. 2017. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

13 fő nevelőszülő (ebből 3 család saját háztartásban él és 4 családnál nevelőszülő párok nevelik a gyerekeket)
5,5 fő helyettesítő nevelőszülő
3 fő családsegítő (megbízási szerződéssel)
1 fő szakmai vezető
2 fő nevelőszülői tanácsadó
1 fő pszichológus
1 fő pénzügyi és működtetési vezető
1 fő asszisztens
1 fő gyermekvédelmi ügyintéző

A gyermekek számára 2017-ben is számos **szabadidő programot** szerveztek. Az életkorukat figyelembe véve az év során a gyerekek számára több táborozási lehetőség is biztosított volt. Az óvodás és a középiskolás korosztály belföldön töltött két hetet, míg az általános iskolások az olaszországi nemzetközi SOS-táborban töltöttek három hetet a nyár folyamán.

8.5.2. Az ellátást nyújtó SOS Családmegerősítő Program bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

A program 5 fő szintből áll:

- 1) **Materiális szint:** adományok biztosítása a résztvevő családok számára, időszakos krízissegélyezés,
- 2) **Egyéni szint:** egyéni tanácsadás, fejlesztő foglalkozások szülőknek és gyermekeknek egyaránt,
- 3) **Családi szint:** családi konzultáció, családterápia, szülő-gyermek csoportok, családlátogatások havonta egyszer,
- 4) **Közösségi szint:** tematizált csoportfoglalkozások, készségfejlesztés, gyerekeknek csoportos foglalkozások, öngyógyítás beindítása,
- 5) **Szakmai szint:** szakmai fórumok, szociális szemináriumok, előadások szervezése a partnerkapcsolatok erősítésére.

Eddigi tevékenységeik a számok tükrében:

Orosháza „FS Program”, azaz „Family Strengthening” Családmegerősítő program a 2016-2017-es évben, 2017. dec.31-gyel lezárult.

- 270 családlátogatási alkalom (9 családlátogatás/30 család),
- 4 település,
- 84 művészet és biblioterápiás alkalom,
- 26x1,5 óra szülői csoportfoglalkozás,
- 12x1 óra tini csoportfoglalkozás,
- 370 alkalom egyéni terápia gyerekeknek,
- 220 alkalom egyéni terápia szülőknek,
- 40 családterápiás alkalom,
- 38 órányi jogi tanácsadás,
- 3 nyári tábor 15 gyerek számára,

- Balatoni 1 hetes kirándulás 5 családnak 2016, 2017. Mártélyi kalandtábor fiataloknak, 2017. Nemzetközi önkéntes tábor Orosházán, egy hetes kézműves napközis tábor,
- Közös Karácsony és Mikulás,
- Közös mese a békéscsabai moziban,
- Közös színház 8 családnak (Diótörő),
- Ruhaosztás 13 alkalommal,
- Bútor-adományok eljuttatása 15 családnak,
- Kb. 58 kríziscsomag (gyógyászati segédeszközök, tüzelő, pénz, élelmiszer),
- Egy napos családi kirándulások: Szegedi Vadasparkba, Szarvasi Arborétumba,
- Gyermeknap rendezvény - Ravasz Tanya 2016 és 2017-ben a Máltai Játszóterrel közös szervezésben Orosháza városának is megnyitva a programot,
- Pályaválasztási nap Budapesten.

IX. ÖSSZEGRÉS

A gyermekvédelem egymással szorosan összefüggő, egymásra épülő mechanizmusokat alkalmazó rendszer. A rendszer fő lényege, hogy a leghatékonyabb módon támogassa a gyermeket abban az élethelyzetben, melyben segítségre szorul.

Kiemelendő, hogy a rendszer bármely intézménye hibátlan szakmaisággal, hitelesen tudja a gyermek számára biztosítani a krízis idején a gyermekek mindenképp felett álló érdekének maradéktalan érvényesülését.

A Tisztelt Képviselő-testület elé tárt beszámoló is tükrözi, Orosháza városában a gyermekek védelme érdekében életre hívott intézményrendszer a fenti rendelkezés szellemében, hatékonyan, kellő összefogással, átláthatóan működik, s működött 2017. évben is.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Bogárné Kiss Ildikó Egységes Szociális Központ intézményvezetője,
 Halustyk Éva az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat vezetője, KEF titkára,
 Czecher Péter rendőr ezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető Orosháza Város Rendőrkapitánysága,
 Balogh Zoltánné Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona vezetője,
 Benedek Szilvia Nagycsaládosok Egyesülete,
 Mokcsayné Kovács Anikó Védőnői Szolgálat vezetője,
 Kálmán László Mi-Értünk Egyesület Kontakt-pont Orosháza,
 Motyovszki Edit a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény vezetője,
 Pechan Szabolcs SOS Gyermekfalvak Magyarország,
 Közoktatási, köznevelési intézmények,
 Vargáné Szluka Izabella az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti és Szociális Csoportvezetője,

Dénes Tünde az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Általános Igazgatási csoportvezetője.

Az előzőekben foglaltakra tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslat elfogadásra:

HATÁROZATI JAVASLAT

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2017. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Kovács György irodavezető a Képviselő-testület határozatának a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya felé történő továbbításáért

Határidő: 15 nap

Orosháza, 2018. május 18.

Dr. Horváthné dr. Barta Edit
jegyző

